

บทที่ 3

ระเบียนวิธีวิจัย

บทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ตั้งแต่การกำหนดประชากรจนถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ประชากรในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาดาชวัลย์ ดังนั้น ประชากรจึงได้แก่ ดาชวัลย์ของรัฐที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม(พ.ศ. 2481-2487)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลและเอกสารที่ดำเนินการค้นคว้าวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เอกสารชั้นต้น จะเก็บรวบรวมจากสื่อสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏในสมัยนั้นได้แก่

1.1 หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ในระหว่าง พ.ศ. 2481-2487 จะเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุดในการศึกษา เพราะเป็นแหล่งที่ปรากฏเนื้อหาดาชวัลย์และบริบทแวดล้อม ข้อมูลเหล่านี้เก็บรวบรวมไว้ในหอสมุดแห่งชาติ ทั้งในรูปแบบไมโครฟิล์มและไมโครแจกเกต ดังนี้

- หนังสือพิมพ์ ประมวลวัน (2481-2482)
- หนังสือพิมพ์ ประชาชาติ (2481-2486)
- หนังสือพิมพ์ นิกรวารสาร (2484-2486)
- หนังสือพิมพ์ วรรณคดีสาร (2485-2487)
- หนังสือพิมพ์ วิทยาทม (2486)

1.2 นโยบาย ระเบียบ คำสั่งต่างๆ ในระหว่าง พ.ศ.2481-2487 จะเป็น ข้อมูลอ้างอิงที่สามารถอธิบายเนื้อหา หรือ ความหมายของคำขวัญ และบริบทแวดล้อม เอกสาร เหล่านี้เก็บรวบรวมไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ ทั้งในรูปแบบของไมโครฟิล์ม, ไมโครแจกเกต และสิ่งพิมพ์ ต่างๆ ที่สำคัญมีดังนี้

- รัฐนิยม 12 ฉบับ
- นโยบาย ของรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม
- พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ
- คติ 6 ประการของคนไทย
- ธรรมนูญของชาติไทย 14 ประการ

2. เอกสารชั้นรอง ได้แก่ ข้อมูลประเภทเอกสาร งานเขียน หนังสือ งานวิจัย รวมถึงประกาศ คำสั่ง คำปราศรัย ที่มีผู้บันทึกหรือรวบรวมไว้ นำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวคิด ประกอบการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เอกสารชั้นต้น

1.1 คำขวัญ จะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการการถ่ายสำเนาคำขวัญ ที่ปรากฏใน หนังสือพิมพ์ดังที่กล่าวมานั้น แล้วนำมารวบรวมจัดลำดับตามวันและเวลา เพื่อนำมาวิเคราะห์ตาม เกณฑ์ที่ได้กำหนด

1.2 นโยบาย ระเบียบ คำสั่ง จะใช้วิธีการทำบันทึก, ถ่ายสำเนาเอกสารและ การทำหนังสืออ้างอิง

2. เอกสารชั้นรอง จะใช้วิธีการทำบันทึก(Note taking) และการทำหนังสือ อ้างอิง(Bibliography)

การตรวจสอบข้อมูล

จะใช้วิธีการประเมินคุณค่าของข้อมูล โดยพิจารณาจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่มีผลต่อการสร้างอุดมการณ์ของรัฐผ่านดาววิทยุ ดังนี้

1. ช่วงเวลาที่มีการบันทึกข้อมูล ข้อมูลที่น่าเชื่อถือควรเขียนขึ้นในเวลาใกล้เคียงกับเหตุการณ์นั้น ยิ่งช่วงเวลาระหว่างเหตุการณ์, การบันทึกและการสร้างดาววิทยุใกล้เคียงกันมากเท่าไร ก็ยิ่งน่าเชื่อถือมากเท่านั้น

2. การตรวจสอบระหว่างข้อมูล โดยทำการเปรียบเทียบข้อมูลจากเอกสารหลาย ๆ ฉบับที่ปรากฏดาววิทยุ ว่าอธิบายบริบทแวดล้อมอันมีผลต่อการสร้างดาววิทยุได้อย่างสอดคล้อง ใกล้เคียงกันเพียงไร เพื่อพิจารณาว่าข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้แค่ไหน ถ้าเอกสารต่างๆ นำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องตรงกัน แสดงว่าข้อมูลนั้นมีความน่าเชื่อถือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการวิจัยเอกสาร (Documentary researce) เป็นหลัก ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างอุดมการณ์ของรัฐผ่านดาววิทยุ จะพิจารณาจากบริบท ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เป็นข้ออ้างอิงถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม โดยใช้ทฤษฎีสื่อสารเชิงบริบททางสังคมมาอธิบาย นอกจากนี้จะพิจารณาจากแนวคิดหลักของบุคคลสำคัญในองด์กรรัฐซึ่งเป็นผู้สร้างดาววิทยุ โดยศึกษาจากทัศนคติและภูมิหลังของบุคคลเหล่านี้ ซึ่งจะเกี่ยวข้องถึงแนวคิดเรื่อง การสร้างสภาวะการครองอำนาจของชนชั้นครอบงำ (hegemony)

2. วิเคราะห์เนื้อหาคำขวัญที่แสดงให้เห็นอุดมการณ์ของรัฐ

การวิเคราะห์จากคำขวัญ จะอาศัยการตีความจากภาษาคำขวัญ (ซึ่งความหมายถูกควบคุมจากระบบภาษา และจากอุดมการณ์ของผู้สร้างที่เป็นไปอย่างซับซ้อนและแฝงเร้น) เพื่อค้นหาความหมายทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย อันบ่งบอกถึงอุดมการณ์ของรัฐทั้งที่ปรากฏอย่างชัดเจนและอย่างแอบแฝง ด้วยวิธี

2.1 ท้าการวิเคราะห์อุดมการณ์ของรัฐร่วมกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้น

2.2 การวิเคราะห์อุดมการณ์ของรัฐที่ปรากฏในคำขวัญ จะนำระเบียบ นโยบาย คำสั่งต่าง ๆ ร่วมในการวิเคราะห์

2.3 นำแต่ละคำขวัญที่ได้วิเคราะห์แล้วมาจัดแบ่งออกเป็นกลุ่มตามอุดมการณ์ของรัฐที่ปรากฏในคำขวัญ ครอบคลุมเรื่องใหญ่ ๆ 3 เรื่อง

- อุดมการณ์ทางการเมือง
- อุดมการณ์ทางสังคม
- อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจ

3. ศึกษาถึงกลไกของคำขวัญในการสร้างอุดมการณ์ของรัฐ ได้แก่ การพิจารณาถึงรูปแบบและวิธีการสื่อสารคำขวัญ เพื่อให้เข้าใจถึงกลไกของคำขวัญ ที่นำมาใช้ในการสร้างอุดมการณ์ของรัฐ ว่ามีการสื่อสารคำขวัญด้วยรูปแบบและวิธีการสื่อสารอย่างไร อันมีผลทำให้อุดมการณ์ของรัฐในคำขวัญนั้นน่าเชื่อถือ